

408

ZÁKON

ze dne 25. října 2000

o ochraně práv k odrůdám rostlin a o změně zákona č. 92/1996 Sb., o odrůdách, osivu a sadbě pěstovaných rostlin, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o ochraně práv k odrůdám)

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

HLAVA I

OBEČNÁ USTANOVENÍ

§ 1

Tento zákon upravuje

- a) práva a povinnosti k novým odrůdám¹⁾ rostlin,
- b) pravomoc a působnost orgánů vykonávajících státní správu v oblasti ochranných práv k odrůdám,
- c) řízení o udělení ochranných práv,
- d) kontrolu udržování odrůd, a
- e) ukládání sankcí za nedodržení povinností stanovených tímto zákonem.

§ 2

Základní pojmy

Pro účely tohoto zákona se rozumí

- a) ochrannými právy práva a povinnosti k odrůdám rostlin vyplývající z pravomocného rozhodnutí Ústředního kontrolního a zkušebního ústavu zemědělského (dále jen „Ústav“),
- b) držitelem šlechtitelských práv šlechtitel, kterému byla udělena ochranná práva k odrůdě, nebo jeho právní nástupce,
- c) šlechtitelem fyzická nebo právnická osoba, která odrůdu vyšlechtila nebo ji objevila a zdokonalila (dále jen „vytvořila“), anebo osoba, pro níž někdo odrůdu vytvořil v rámci plnění úkolů vyplývajících z pracovněprávního nebo jiného obdobného vztahu, pokud písemnou smlouvou mezi nimi není stanoveno jinak; za šlechtitele se považuje rovněž právní nástupce šlechtitele,

- d) chráněnou odrůdou odrůda, na niž se vztahují udělená ochranná práva podle tohoto zákona,
- e) členskou zemí členský stát Unie pro ochranu nových odrůd rostlin,²⁾
- f) seznamem seznam žádostí o udělení ochranných práv k odrůdě, do kterého se zapisují údaje podle § 9 písm. a) až c),
- g) malým pěstitelům pěstitel, který podniká v zemědělské výrobě na orné půdě o maximální výměře stanovené v příloze č. 2 k tomuto zákonu.

HLAVA II

PODMÍNKY UDĚLENÍ OCHRANNÝCH PRÁV

§ 3

(1) Ochranná práva mohou být udělena k odrůdám všech rodů a druhů rostlin, včetně jejich hybridů (dále jen „odrůdy“).

(2) Ochranná práva lze udělit k odrůdě, která splňuje podmínky

- a) novosti,
- b) odlišnosti,
- c) uniformity, a
- d) stálosti.

(3) Název odrůdy musí splňovat podmínky stanovené tímto zákonem (§ 7).

(4) Ochranná práva přiznává a povinnosti související s jejich udělením stanoví Ústav, jestliže jsou splněna kritéria stanovená tímto zákonem.

§ 4

Novost odrůdy

(1) Odrůda splňuje podmínku novosti, jestliže ke dni podání žádosti o udělení ochranných práv nebyl její rozmnožovací materiál³⁾ nebo materiál ze sklizně odrůdy (dále jen „sklizený materiál“) šlechtitelem, po-

¹⁾ § 2 písm. a) zákona č. 92/1996 Sb., o odrůdách, osivu a sadbě pěstovaných rostlin, ve znění pozdějších předpisů.

²⁾ Čl. 1 odst. 2 sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 68/1994 Sb., o přístupu k Mezinárodní úmluvě na ochranu nových odrůd rostlin, ze dne 2. prosince 1961, ve znění revidovaném v Ženevě dne 10. listopadu 1972 a 23. října 1978.

³⁾ § 2 písm. g) zákona č. 92/1996 Sb.

případě s jeho souhlasem prodán nebo jiným způsobem poskytnut k využití jiným osobám

- a) na území České republiky před více než jedním rokem před podáním žádosti, nebo
- b) mimo území České republiky před více než čtyřmi roky před podáním žádosti nebo, jde-li o odrůdu dřevin nebo révy vinné, před více než šesti roky před podáním žádosti.

(2) Za poskytnutí odrůdy k využití jinými osobami podle odstavce 1 se nepokládá,

- a) dodá-li šlechtitel rozmnožovací materiál nebo sklizený materiál odrůdy
 - 1. za účelem splnění povinností vyplývajících ze zvláštního právního předpisu,⁴⁾ nebo
 - 2. jiné osobě na základě smluvního vztahu výlučně k výrobě, množení, úpravě nebo uskladnění, pokud si šlechtitel zachová výlučné právo k dalšímu nakládání s tímto materiálem odrůdy; jestliže se však rozmnožovací materiál odrůdy opakovaně použil pro výrobu hybridní odrůdy, jejíž materiál byl prodán nebo jinak poskytnut, považuje se takové použití rozmnožovacího materiálu odrůdy za poskytnutí odrůdy k využití jiným osobám, nebo
- b) jestliže šlechtitel jiné osobě prodá nebo jinak bez označení odrůdy poskytne rozmnožovací materiál anebo sklizený materiál, který byl získán z rostlin pěstovaných pro výzkumné účely nebo pro vytvoření jiných odrůd a který není využit pro další množení, anebo
- c) jestliže šlechtitel odrůdu vystavil podle mezinárodní smlouvy⁵⁾ na mezinárodní výstavě.

§ 5

Odlíšnost odrůdy

(1) Odrůda splňuje podmínku odlišnosti, jestliže se zřetelně odlišuje od každé jiné odrůdy, která je v den podání žádosti o udělení ochranných práv obecně známa, projevem nejméně jednoho znaku vyplývajícího z jejího genotypu nebo kombinace genotypů.

(2) Za obecně známé se považují odrůdy

- a) chráněné v České republice nebo v zahraničí,
- b) zapsané do úředního seznamu⁶⁾ v České republice nebo do obdobného seznamu v zahraničí,
- c) u kterých byla v České republice podána žádost o udělení ochranných práv nebo o zápis do úřed-

ního seznamu, a to za předpokladu, že žádosti bude vyhověno,

- d) u kterých byla v zahraničí podána žádost o udělení ochranných práv nebo o zápis do úředního seznamu, a to za předpokladu, že žádosti bude vyhověno, anebo
- e) nabízené k prodeji nebo prodávané v České republice nebo v zahraničí.

§ 6

Uniformita a stálost odrůdy

Odrůda splňuje podmínky uniformity a stálosti, jestliže vyhovuje znakům uvedeným ve zvláštním právním předpisu.⁴⁾

§ 7

Název odrůdy

(1) Pro jednu a tutéž odrůdu musí být použit stejný název v České republice jako v jiné smluvní⁷⁾ nebo členské zemi. To neplatí, pokud název odporuje ustanovení odstavce 2.

(2) Není přípustný název odrůdy

- a) složený pouze z čísel, s výjimkou případů, kdy je takové označení zavedenou praxí pro označování odrůd,
- b) shodný nebo zaměnitelný s názvem používaným pro jinou odrůdu téhož nebo příbuzného druhu v České republice, smluvní nebo členské zemi,
- c) vyvolávající nesprávné představy o hodnotě, vlastnostech nebo původu odrůdy nebo totožnosti šlechtitele,
- d) shodný nebo zaměnitelný s ochrannou známkou, označením původu nebo zeměpisným názvem pro stejné nebo podobné výrobky nebo jinak porušující práva nebo chráněné zájmy jiných osob,
- e) jazykově nevhodný.

HLAVA III

ŘÍZENÍ VE VĚCECH OCHRANNÝCH PRÁV K ODRŮDÁM ROSTLIN

§ 8

(1) K podání žádosti o udělení ochranných práv k odrůdě (dále jen „žádost“) je oprávněn šlechtitel,

⁴⁾ Například zákon č. 92/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

⁵⁾ Úmluva o mezinárodních výstavách sjednaná v Paříži dne 22. listopadu 1928, uveřejněná ve Sbírce zákonů a nařízení států československého pod č. 46/1932.

⁶⁾ § 11 odst. 1 zákona č. 92/1996 Sb.

⁷⁾ § 2 písm. f) zákona č. 92/1996 Sb.

který je občanem České republiky nebo právnickou osobou, která má sídlo v České republice, anebo šlechtitel, který je občanem členské nebo smluvní země nebo právnickou osobou, která má sídlo v členské nebo smluvní zemi, (dále jen „žadatel“). Žádost může podat i více žadatelů společně.

(2) Osobám, na které se nevztahuje ustanovení odstavce 1, může být oprávnění k podání žádosti Ústavem přiznáno v případě, že půjde o

- a) občany země, která poskytuje osobám z členských nebo smluvních zemí obdobnou ochranu pro odrůdy téhož botanického taxonu, nebo
- b) právnické osoby, které mají sídlo v zemi, která poskytuje osobám z členských nebo smluvních zemí obdobnou ochranu pro odrůdy stejného stupně botanického třídění.

§ 9

Žádost musí obsahovat

- a) jméno, příjmení a trvalý pobyt žadatele, jde-li o fyzickou osobu, nebo obchodní jméno, sídlo a právní formu, jde-li o právnickou osobu,
- b) latinský a český název druhu, popřípadě jiný stupeň botanického třídění,
- c) návrh názvu nebo předběžné označení odrůdy,
- d) údaje o všech předchozích žádostech o udělení ochranných práv v souvislosti s předmětnou odrůdou,
- e) údaje o předchozím využívání odrůdy,
- f) popis odrůdy.

§ 10

Ochranná práva k odrůdě mohou být udělena šlechtiteli, který podal u Ústavu žádost o udělení těchto práv. Jestliže se na vytvoření odrůdy podílelo společně více šlechtitelů, sdílejí udělená ochranná práva k chráněné odrůdě rovným dílem, pokud se mezi sebou písemnou smlouvou nedohodli jinak.

§ 11

(1) Ústav zapíše žádost do seznamu žádostí v pořadí, v jakém mu byla doručena, a provede přezkoumání, zda odrůda může být předmětem ochranných práv, zda se nevyskytují překážky, které by dalšímu řízení o udělení ochranných práv bránily, a zda byl uhrazen správní poplatek.

(2) Nesplňuje-li žádost náležitosti a požadavky stanovené tímto zákonem nebo vyskytují-li se překážky, které brání dalšímu řízení, Ústav vyzve žadatele, aby nedostatky odstranil. Pokud nebudou tyto nedostatky ve stanovené lhůtě odstraněny, Ústav řízení zastaví, byl-li žadatel na tento následek ve výzvě upozorněn.

§ 12

(1) Pokud je podáno u Ústavu více žádostí o udělení ochranných práv k téže odrůdě, mohou být tato práva udělena jen tomu žadateli, který podal žádost nejdříve; přitom je třeba při splnění dále v tomto zákoně uvedených podmínek uznat právo přednosti vyplývající z dřívějšího podání žádosti v kterékoli členské zemi.

(2) Podá-li žadatel před podáním žádosti v České republice žádost v jiné členské zemi, požívá pro podání žádosti k téže odrůdě v České republice po dobu 12 měsíců od podání dřívější žádosti v jiné členské zemi právo přednosti, jestliže toto právo uplatnil v žádosti podané u Ústavu. K právu přednosti Ústav nepřihledne, pokud žadatel do 3 měsíců od podání žádosti u Ústavu nedoloží úředně ověřenou kopii dřívější žádosti podané v jiné členské zemi.

§ 13

(1) Ústav uveřejní ve Věstníku Ministerstva zemědělství (dále jen „Věstník“)

- a) oznámení o podaných žádostech v pořadí podle data podání žádosti a údaje o osobě žadatele [§ 9 písm. a)],
- b) změnu návrhu názvu odrůdy nebo návrh názvu odrůdy v případě, že žádost obsahovala pouze předběžné označení odrůdy [§ 9 písm. c)].

(2) Kdokoliv může u Ústavu podat námitky proti

- a) podané žádosti nejpozději do vydání rozhodnutí podle § 11 odst. 2 nebo § 16,
- b) návrhu názvu odrůdy nejpozději do 3 měsíců od jeho uveřejnění ve Věstníku.

(3) Námitky podle odstavce 2 Ústav vypořádá nejpozději do vydání rozhodnutí podle § 11 odst. 2 nebo § 16. O námitkách rozhoduje Ústav; proti jeho rozhodnutí není přípustné odvolání.

§ 14

(1) Jestliže jsou splněny náležitosti a požadavky podle § 11 odst. 1, Ústav přezkoumá, zda odrůda vyhovuje požadavkům na novost, odlišnost, uniformitu, stálost a zda navržený název splňuje podmínky stanovené v § 7. Odlišnost, uniformita a stálost se zjišťují polními a laboratorními zkouškami. Ústav může při posuzování odrůd využívat výsledky zkoušek odlišnosti, uniformity a stálosti zjištěné odbornými pracovišti v zahraničí.

(2) Žadatel je povinen

- a) Ústavu bezplatně dodat materiál odrůdy nezbytný k přezkoumání odrůdy podle odstavce 1 v přiměřené lhůtě stanovené Ústavem,
- b) Ústavu uhradit vynaložené nezbytné náklady za

odborné úkony spojené s řízením o udělení ochranných práv.

§ 15

Změna osoby žadatele

V průběhu řízení o udělení ochranných práv k odrůdě lze provést změnu v osobě žadatele pouze s jeho souhlasem.

§ 16

Šlechtitelské osvědčení

(1) Ústav udělí žadateli ochranná práva k odrůdě a schválí návrh názvu odrůdy vydáním šlechtitelského osvědčení, jsou-li splněny podmínky stanovené tímto zákonem, jinak řízení zastaví.

(2) Šlechtitelské osvědčení obsahuje označení druhu, ke kterému odrůda náleží, název odrůdy, jméno, příjmení, trvalý pobyt nebo obchodní jméno, sídlo a právní formu držitele šlechtitelských práv. Součástí šlechtitelského osvědčení je popis odrůdy vyhotovený na základě výsledků zkoušek odlišnosti, uniformity a stálosti odrůdy.

§ 17

Používání názvu odrůdy

(1) Každý, kdo nabízí nebo poskytuje k využití materiál chráněné odrůdy nebo odrůdy podle § 19 odst. 4, je povinen používat schválený název odrůdy. Pokud je tento název používán v písemné formě společně s ochrannou známkou, obchodní značkou nebo jiným obdobným označením, musí být zřetelně rozzeznatelný od takového označení.

(2) Název chráněné odrůdy nebo odrůdy chráněné v jiné členské zemi nebo název s tímto názvem zaměnitelný nesmí být používán pro jinou odrůdu stejného nebo příbuzného druhu.

(3) Ustanovení odstavců 1 a 2 platí i pro období po skončení doby trvání ochranných práv.

§ 18

Kontrola udržování odrůdy

(1) Držitel šlechtitelských práv je povinen zajistit udržování chráněné odrůdy po celou dobu trvání ochranných práv tak, aby znaky, jimiž je vymezena, zůstaly nezměněny.

(2) Kontrolu udržování chráněné odrůdy provádí Ústav ověřovacími zkouškami. Výkon kontroly se řídí zvláštním zákonem,⁸⁾ pokud tento zákon nestanoví jinak.

(3) Zaměstnanci Ústavu pověřeni výkonem kontroly jsou oprávněni vstupovat na pozemky, do podniků, jejich organizačních složek, provozoven, zařízení a prostor, kde je s chráněnou odrůdou držitelem šlechtitelských práv nebo jím pověřenou osobou nakládáno, a vyžadovat od těchto osob potřebné doklady, informace a nezbytnou součinnost k zajištění nerušené a rychlé kontroly včetně umožnění odběru potřebného množství kontrolních vzorků materiálu chráněné odrůdy. Odebrané vzorky se poskytují bezplatně.

(4) Na vyzvání Ústavu je též držitel šlechtitelských práv povinen v přiměřené lhůtě Ústavem stanovené bezplatně dodat materiál chráněné odrůdy nezbytný pro provedení ověřovacích zkoušek.

HLAVA IV

ROZSAH OCHRANNÝCH PRÁV

§ 19

(1) Držitel šlechtitelských práv má výlučné právo k využívání chráněné odrůdy, které spočívá v oprávnění nakládat s rozmnožovacím materiálem takové odrůdy těmito způsoby:

- a) výroba nebo množení,
- b) úprava pro účely množení,
- c) nabízení k prodeji,
- d) prodej nebo jiné uvádění do oběhu,⁹⁾
- e) vývoz,
- f) dovoz,
- g) skladování pro účely uvedené v písmenech a) až f).

(2) Držitel šlechtitelských práv může poskytnout souhlas s využíváním chráněné odrůdy (dále jen „licence“) jiné osobě; licence se poskytuje písemnou smlouvou, která musí obsahovat ujednání o ceně licence.

(3) Ustanovení odstavců 1 a 2 se vztahují i na sklizený materiál chráněné odrůdy, včetně celých rostlin a částí rostlin, pokud byl získán z rozmnožovacího materiálu chráněné odrůdy bez licence držitele šlechtitelských práv, který nemohl uplatnit tato práva k uvedenému rozmnožovacímu materiálu.

⁸⁾ Zákon č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů.

⁹⁾ Například § 151b, 628 občanského zákoníku, ve znění pozdějších předpisů.

(4) Ustanovení odstavců 1 až 3 se vztahují rovněž na

- a) odrůdy, které jsou v podstatě odvozené z chráněné odrůdy,
- b) odrůdy, které nejsou odlišné od chráněné odrůdy,
- c) odrůdy, jejichž výroba vyžaduje opakované používání chráněné odrůdy.

(5) Pokud je chráněná odrůda sama v podstatě odvozenou odrůdou, nevztahuje se výlučné právo držitele šlechtitelských práv k takové odrůdě na odrůdy z ní odvozené.

(6) Odrůdy se považují za v podstatě odvozené z jiné odrůdy (dále jen „původní odrůda“), jestliže

- a) jsou převážně odvozeny z původní odrůdy nebo z odrůdy, která je sama v podstatě odvozena z původní odrůdy,
- b) jsou odlišné od původní odrůdy, a
- c) s výjimkou rozdílů, které vyplývají z odvození, se podstatně shodují s původní odrůdou v projevu znaků vyplývajících z genotypu nebo kombinace genotypů původní odrůdy.

(7) V podstatě odvozené odrůdy mohou být získány zejména výběrem přirozené nebo indukované mutace nebo somaklonální odchylky, výběrem odlišného jedince z rostlin původní odrůdy, zpětným křížením nebo transformací metodami genetického inženýrství.

(8) Pokud je v podstatě odvozená odrůda chráněnou odrůdou, je právo držitele šlechtitelských práv odrůdy původní vůči této v podstatě odvozené odrůdě omezeno pouze na právo poskytovat držiteli šlechtitelských práv této odrůdy licenci k jejímu využívání. Držitel šlechtitelských práv odrůdy v podstatě odvozené může s touto odrůdou nakládat pouze s licencí držitele šlechtitelských práv odrůdy původní.

(9) Porušováním ochranných práv (odstavec 1) není nakládání s rozmnožovacím materiálem prováděné

- a) pro výzkum,
- b) pro vytvoření dalších odrůd a rovněž na nakládání s těmito odrůdami s výjimkou odrůd podle odstavce 4,
- c) pro vlastní potřebu fyzické osoby.

(10) U druhů rostlin uvedených v příloze č. 1 k tomuto zákonu jsou osoby¹⁰⁾ podnikající v zemědělské výrobě (dále jen „pěstitelé“) oprávněny využívat, bez licence držitele šlechtitelských práv, k zajištění této výroby ve vlastním podniku¹¹⁾ na orné půdě, kterou mají

ve vlastnictví, nájmu či podnájmu, k rozmnožování sklizený materiál, který získaly na této půdě pěstováním z rozmnožovacího materiálu chráněné odrůdy s výjimkou odrůdy hybridní nebo syntetické (dále jen „farmářské osivo a sadba“).

(11) Při využívání farmářského osiva a sadby podle odstavce 10

- a) nejsou pěstitelé kvantitativně omezeni v rozsahu své pěstitelské činnosti na jimi užívaných pozemcích pro potřeby jejich podniku,
- b) mohou pěstitelé farmářské osivo a sadbu upravit pro další osev a výsadbu buď sami nebo prostřednictvím osob, které provádějí úpravu takového materiálu podnikatelsky,¹⁰⁾ (dále jen „zpracovatelé“); úprava musí být provedena tak, aby se zajistila identita produktu daného k úpravě s produktem vzešlým z úpravy,
- c) jsou pěstitelé povinni za využívání farmářského osiva a sadby platit držiteli šlechtitelských práv pouze přiměřenou náhradu, která je znatelně nižší, než by byla obvyklá cena licence; povinnost platit přiměřenou náhradu za využívání farmářského osiva a sadby se nevztahuje na malé pěstitele.

(12) Držitel šlechtitelských práv je oprávněn od pěstitelů a zpracovatelů požadovat potřebné informace, které se vztahují k jimi využívanému nebo upravenému farmářskému osivu a k sadbě odrůdy, k níž byla držiteli šlechtitelských práv udělena ochranná práva, a to písemně.

(13) Pěstitelé a zpracovatelé jsou povinni sdělit držiteli šlechtitelských práv na jeho žádost jméno, příjmení, trvalý pobyt a identifikační číslo, jde-li o fyzickou osobu, nebo obchodní jméno, sídlo, identifikační číslo a právní formu, jde-li o právnickou osobu, a to písemně.

(14) Zpracovatelé jsou povinni sdělit držiteli šlechtitelských práv na jeho žádost množství farmářského osiva a sadby, které jim bylo dodáno k úpravě, a dále výsledné množství takto upraveného osiva nebo sadby, jakož i údaje o datu, místu úpravy a identifikační údaje o osobě, pro kterou byla úprava provedena, a to písemně.

(15) Pěstitelé jsou povinni sdělit držiteli šlechtitelských práv na jeho žádost údaje o rozsahu použití farmářských osiv a sadby, a to písemně.

(16) Držitelé šlechtitelských práv jsou povinni poskytovat pěstitelům na jejich žádost písemné informace o výši náhrady, kterou budou požadovat podle odstavce 11 písm. c).

¹⁰⁾ § 2 obchodního zákoníku, ve znění pozdějších předpisů.

¹¹⁾ § 5 obchodního zákoníku, ve znění pozdějších předpisů.

§ 20

(1) Ochranná práva se nevztahují na nakládání s materiálem chráněné odrůdy nebo odrůdy podle § 19 odst. 4, který byl na území České republiky prodán nebo jinak uveden do oběhu držitelem šlechtitelských práv nebo s jeho licenci, ani na nakládání, které se týká každého z něj odvozeného materiálu, pokud se nejedná o

- a) další množení uvedených odrůd, nebo
- b) vývoz materiálu těchto odrůd, který umožňuje jejich další množení, do země, která nechrání odrůdy rostlinného rodu nebo druhu, k němuž odrůda náleží; to neplatí, jestliže je tento materiál určen ke konečné spotřebě.

(2) Materiálem odrůdy podle odstavce 1 se rozumí

- a) jakýkoli rozmnožovací materiál chráněné odrůdy,
- b) sklizený materiál chráněné odrůdy.

§ 21

Nucená licence

(1) Ministerstvo zemědělství (dále jen „ministerstvo“) může jedné nebo více osobám na jejich návrh udělit nucenou licenci k využívání chráněné odrůdy způsoby podle § 19 odst. 1, jestliže držitel šlechtitelských práv odmítne poskytnout k tomuto využívání licenci nebo licenci v potřebném rozsahu a je-li toto využívání ve veřejném zájmu. Udělení nucené licence ministerstvo oznamuje Ústavu.

(2) Při udělení nucené licence stanoví ministerstvo podmínky, dobu a rozsah výkonu využívání, včetně obvyklé ceny licence, která náleží držiteli šlechtitelských práv.

(3) Každý účastník řízení o udělení nucené licence může po uplynutí 1 roku od udělení nucené licence písemně požádat ministerstvo o zrušení nebo změnu rozhodnutí o udělení nucené licence. Důvodem této žádosti může být pouze změna okolností, na jejichž základě bylo rozhodnutí vydáno.

(4) Ministerstvo může udělit nucenou licenci k v podstatě odvozené odrůdě na návrh držitele šlechtitelských práv této odrůdy, jestliže držitel šlechtitelských práv původní odrůdy odmítne poskytnout licenci k využívání v podstatě odvozené odrůdy a je-li toto využívání ve veřejném zájmu.

HLAVA V

SANKCE

§ 22

(1) Pokutu do výše 500 000 Kč může Ústav uložit osobě, která porušila povinnost stanovenou tímto zákonem nebo která maří výkon kontroly prováděné podle tohoto zákona.

(2) Při stanovení výše pokuty se přihledne k závažnosti, způsobu, době trvání, následkům protiprávního jednání a okolnostem, za nichž k tomuto jednání došlo.

(3) Řízení o uložení pokuty lze zahájit nejpozději do 1 roku ode dne, kdy Ústav zjistil porušení povinnosti.

(4) Pokuty ukládá a vybírá Ústav. Výnos pokut je příjmem státního rozpočtu České republiky. Pokuty vymáhá územní finanční orgán.¹²⁾ Při vybírání a vymáhání pokut se postupuje podle zvláštního právního předpisu.¹³⁾

HLAVA VI

SPOLEČNÁ, PŘECHODNÁ A ZÁVĚREČNÁ
USTANOVENÍ

§ 23

Trvání ochranných práv

(1) Ochranná práva k chráněné odrůdě trvají do konce 25. roku následujícího po roce, ve kterém byla ochranná práva pravomocně udělena; u chráněných odrůd dřevin, chmele, révy vinné a brambor ochranná práva trvají do konce 30. roku následujícího po roce, ve kterém byla ochranná práva pravomocně udělena.

(2) Za období od podání žádosti do pravomocného udělení ochranných práv k odrůdě vzniká držiteli šlechtitelských práv právo na přiměřenou náhradu od každé osoby, která v tomto období s odrůdou nakládala způsoby, které po udělení ochranných práv vyžadují licenci držitele šlechtitelských práv.

§ 24

Převod ochranných práv

(1) Držitel šlechtitelských práv může ochranná práva k chráněné odrůdě převést písemnou smlouvou na jinou osobu. V případě, že ochranná práva k téže chráněné odrůdě přísluší více osobám, lze podíl na těchto právech převést na kteréhokoli ze spoludržitelů šlechtitelských práv bez souhlasu ostatních; na třetí

¹²⁾ Zákon č. 531/1990 Sb., o územních finančních orgánech, ve znění pozdějších předpisů.

¹³⁾ Zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů.

osobu může spoludržitel převést svůj podíl jen v případě, že žádný z ostatních spoludržitelů nepřijme jeho písemnou nabídku k převodu do 1 měsíce od jejího doručení.

(2) Není-li v tomto zákoně stanoveno jinak, platí pro vztahy mezi spoludržiteli šlechtitelských práv občanský zákoník.

(3) Smlouva o převodu ochranných práv k chráněné odrůdě nebo smlouva o převodu podílu ochranných práv k chráněné odrůdě nabývá účinnosti dnem zápisu do rejstříku chráněných odrůd vedeného Ústavem, který provede zápis po úhradě správního poplatku podle zvláštního právního předpisu.¹⁴⁾

§ 25

Zánik a zrušení ochranných práv

(1) Ochranná práva zanikají uplynutím doby stanovené tímto zákonem, nebo pokud držitel šlechtitelských práv neuhradí včas správní poplatek podle zvláštního zákona ani po výzvě Ústavu ve lhůtě jím stanovené nebo písemně Ústavu oznámí, že se udělených ochranných práv vzdává.

(2) Před uplynutím doby trvání ochranných práv Ústav tato práva zruší, pokud chráněná odrůda již nesplňuje podmínky uniformity a stálosti nebo nesplní-li držitel šlechtitelských práv povinnost podle § 18 odst. 1 nebo 4.

(3) Vyjde-li dodatečně najevo, že v době vydání šlechtitelského osvědčení, kterým byla pravomocně udělena ochranná práva, nebyly splněny podmínky pro jejich udělení, Ústav šlechtitelské osvědčení zruší; v takovém případě se na udělená ochranná práva hledí, jako by nebyla udělena.

§ 26

(1) Vznik, zánik, zrušení ochranných práv, převod i jakýkoli přechod ochranných práv k chráněné odrůdě, nucená licence, změny jména, příjmení, obchodního jména, trvalého pobytu nebo sídla držitele šlechtitelských práv se zapisují do rejstříku chráněných odrůd, který vede Ústav; údaje o těchto skutečnostech uveřejňuje ministerstvo ve Věstníku.

(2) Do rejstříku chráněných odrůd lze na žádost smluvní strany zapsat i poskytnutí licence podle § 19 odst. 2.

§ 27

Rozhodování sporů

(1) Spory vzniklé z právních vztahů na základě tohoto zákona projednávají a rozhodují soudy.

(2) V případě neoprávněného zásahu do práva chráněného tímto zákonem se může osoba, jejíž právo bylo ohroženo nebo porušeno, domáhat proti rušiteli, aby se tohoto jednání zdržel a odstranil závadný stav. Byla-li tímto zásahem způsobena škoda, má poškozený právo na její náhradu. Při nemajetkové újmě má poškozený právo na přiměřené zadostiučinění, které může spočívat i v peněžitém plnění.

(3) Na návrh poškozeného může příslušný soud rozhodnout, aby rozmnožovací materiál nebo sklizený materiál odrůdy, s nímž bylo nakládáno v rozporu s výlučným právem držitele šlechtitelských práv a který je ve vlastnictví osoby porušující výlučné právo držitele šlechtitelských práv, byl zničen, ledaže by porušení práva mohlo být odstraněno jinak a zničení by bylo nepřiměřené tomuto porušení.

§ 28

(1) Není-li v tomto zákoně stanoveno jinak, vztahuje se na rozhodování podle tohoto zákona správní řád.¹⁵⁾

(2) Ústav je oprávněn přerušit řízení na dobu určitou, pokud o to žadatel z vážných důvodů požádá.

(3) V případě rozhodování o udělení ochranných práv Ústav rozhodne nejpozději do 3 měsíců

- a) po ukončení zkoušek nezbytných pro rozhodnutí nebo po obdržení výsledků těchto zkoušek provedených jinými odbornými pracovišti, a
- b) po uplynutí lhůty pro podání námitek podle § 13 odst. 2 písm. b).

(4) O odvolání proti rozhodnutí Ústavu rozhoduje ministerstvo.

Přechodná ustanovení

§ 29

(1) Řízení ve věcech ochrany odrůd, která neskončila před nabytím účinnosti tohoto zákona, se dokončí podle tohoto zákona.

(2) Pokud tento zákon nestanoví jinak, řídí se ustanoveními tohoto zákona i právní vztahy vzniklé

¹⁴⁾ Zákon č. 368/1992 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁵⁾ Zákon č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), ve znění pozdějších předpisů.

před nabytím jeho účinnosti; vznik těchto právních vztahů a nároky z nich vzniklé před nabytím účinnosti tohoto zákona se však posuzují podle dosavadních právních předpisů.

(3) Nabytím účinnosti tohoto zákona vznikají majitelé šlechtitelského osvědčení, kterému bylo šlechtitelské osvědčení uděleno podle dosavadních právních předpisů, práva a povinnosti podle tohoto zákona; platnost doby takového šlechtitelského osvědčení se však počítá podle zákona č. 132/1989 Sb., o ochraně práv k novým odrůdám rostlin a plemenům zvířat, ve znění zákona č. 93/1996 Sb. Na odrůdy, na které bylo uděleno šlechtitelské osvědčení podle dosavadních právních předpisů a které lze podle tohoto zákona považovat za odrůdy v podstatě odvozené, se nevztahuje výlučné právo držitele šlechtitelských práv odrůdy, která je podle tohoto zákona považována za odrůdu původní.

§ 30

Ochranná práva mohou být též udělena k odrůdám, jejichž rozmnožovací materiál nebo sklizený materiál nebyl šlechtitelem, popřípadě s jeho souhlasem prodán nebo jiným způsobem poskytnut k využití jiným osobám před více než 4 roky a v případě odrůd dřevin před více než 6 roky před nabytím účinnosti tohoto zákona, a to jedná-li se o odrůdy rodů nebo druhů, případně hybridů těchto rodů nebo druhů, na které se nevztahovaly dosavadní předpisy. V takovémto případě žádost o udělení ochranných práv však musí být podána nejpozději do 1 roku ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona a odrůda musí být v době podání žádosti zapsána ve Státní odrůdové knize podle zvláštního právního předpisu⁶⁾ nebo musí požívat právní ochrany v členské zemi. Doba trvání ochranných práv stanovená v § 23 odst. 1 se v takovém případě zkracuje o dobu počítanou ode dne zápisu odrůdy do Státní odrůdové knihy do pravomocného udělení ochranných práv k odrůdě nebo o dobu počítanou ode dne udělení ochranných práv k odrůdě v členské zemi do pravomocného udělení ochranných práv k odrůdě podle tohoto zákona.

§ 31

Pokud před nabytím účinnosti tohoto zákona došlo třetí osobou k využívání odrůdy rodů nebo druhů rostlin, případně hybridů těchto rodů nebo druhů, na kterou se nevztahovaly dosavadní předpisy o ochraně práv k odrůdám rostlin, je držitel šlechtitelských práv podle tohoto zákona povinen této třetí osobě umožnit bezplatně další využívání této odrůdy po dobu do konce roku a u odrůd dřevin do konce druhého roku následujícího po roce, ve kterém tento zákon nabyl účinnosti; po uplynutí uvedené doby je držitel šlechtitelských práv povinen této třetí osobě umožnit další využívání odrůdy za obvyklou cenu licence.

ČÁST DRUHÁ

Změna zákona č. 92/1996 Sb., o odrůdách, osivu a sadbě pěstovaných rostlin, ve znění pozdějších předpisů

§ 32

Zákon č. 92/1996 Sb., o odrůdách, osivu a sadbě pěstovaných rostlin, ve znění zákona č. 357/1999 Sb. a zákona č. 153/2000 Sb., se mění takto:

1. V § 2 písmeno a) zní:

„a) odrůdou soubor rostlin náležející k nejnižšímu stupni botanického třídění, který lze vymezit projevem znaků vyplývajících z určitého genotypu nebo kombinace genotypů, odlišitelný od každého jiného souboru rostlin projevem nejméně jednoho z těchto znaků a považovaný za jednotku rozmnožovatelnou beze změny,“.

2. V § 8 odstavce 2 a 3 znějí:

„(2) Odrůda se považuje za uniformní, jestliže je dostatečně jednotná v projevu znaků, které se zahrnují do zkoumání odlišnosti, jakož i znaků používaných k popisu odrůdy, s výhradou odchylek, které lze oprávněně očekávat v důsledku zvláštností jejího rozmnožování.“

(3) Odrůda se považuje za stálou, jestliže v projevu znaků zahrnutých do zkoušení odlišnosti, jakož i ve znacích používaných k popisu odrůdy zůstává beze změny po opakovaném množení nebo v případě zvláštního rozmnožovacího cyklu na konci každého takového cyklu.“.

3. V § 21 se za odstavec 2 vkládá nový odstavec 3, který zní:

„(3) Na okrasné odrůdy druhů uvedených v druhovém seznamu se pro účely dovozu a uvádění do oběhu pohlíží jako na odrůdy druhů v druhovém seznamu neuvedených.“.

Dosavadní odstavec 3 se označuje jako odstavec 4.

4. V § 22 odst. 2 písm. g) se na konci doplňuje tato věta: „U ovocných dřevin, chmele a révy vinné je nutný souhlas udržovatele odrůdy nechráněné podle zvláštního zákona³⁾ pouze pro uznání porostů matečnic, oček a podnoží.“.

5. V § 31 se za odstavec 2 vkládá nový odstavec 3, který zní:

„(3) U druhů neuvedených v druhovém seznamu se povinnost registrace podle odstavce 1 nevztahuje na osobu, která vyrábí nebo uvádí do oběhu obchodní rozmnožovací materiál okrasných druhů.“.

Dosavadní odstavce 3 a 4 se označují jako odstavce 4 a 5.

ČÁST TŘETÍ
ZRUŠOVACÍ USTANOVENÍ
§ 33

Zrušují se:

1. Zákon č. 132/1989 Sb., o ochraně práv k novým odrudám rostlin a plemenům zvířat, ve znění zákona č. 93/1996 Sb. a zákona č. 206/2000 Sb.
2. Vyhláška č. 133/1989 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 132/1989 Sb., o ochraně práv k novým odrudám rostlin a plemenům zvířat, ve znění vyhlášky č. 514/1991 Sb.

3. Vyhláška č. 134/1989 Sb., kterou se vydává seznam hospodářsky významných druhů a rodů rostlin a zvířat, ve znění vyhlášky č. 515/1991 Sb. a vyhlášky č. 118/1998 Sb.

ČÁST ČTVRTÁ

ÚČINNOST

§ 34

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. února 2001.

Klaus v. r.

Havel v. r.

Zeman v. r.

Seznam druhů rostlin (§ 19 odst. 10)

a) obilniny:			<i>Trifolium alexandrinum</i> L.	jetel alexandrijský
<i>Avena sativa</i> L.	oves		<i>Trifolium resupinatum</i> L.	jetel perský
<i>Hordeum vulgare</i> L.	ječmen		<i>Vicia faba</i> L.	bob
<i>Secale cereale</i> L.	žito		<i>Vicia sativa</i> L.	vikev setá
<i>Triticosecale</i> Wittm.	tritikale			
<i>Triticum aestivum</i> L. emend. Fiori et Paol.	pšenice obecná	c) brambor:	<i>Solanum tuberosum</i> L.	brambor
<i>Triticum durum</i> Desf.	pšenice tvrdá			
<i>Triticum spelta</i> L.	pšenice špalda	d) olejniný a přadné rostliny:	<i>Brassica napus</i> L. (partim)	řepka
b) krmné rostliny:			<i>Brassica rapa</i> L. (partim)	řepice
<i>Lupinus luteus</i> L.	lupina žlutá		<i>Linum usitatissimum</i> L.	len (vyjma lnu přadného)
<i>Medicago sativa</i> L.	vojtěška setá			
<i>Pisum sativum</i> L. (partim)	hrách			

Maximální výměra orné půdy [§ 2 písm. g)]

1.		2.	3.	4.	
Kategorie průměrné ceny zemědělských pozemků (včetně orné půdy) v katastrálních územích*		Průměrné výnosy obilovin v t/ha**	Maximální výměra (ha) orné půdy, na které podniká malý pěstitel***	Přepočtový koeficient (ph)****	
Označení kategorie	Kč/m ²			Označení přepočtového koeficientu	Hodnota přepočtového koeficientu
va	do 3,5	3,40	va 27	ka	1
vb	3,51 – 4	3,91	vb 23	kb	1,17
vc	4,01 – 6	4,17	vc 22	kc	1,23
vd	6,01 – 8	4,73	vd 19	kd	1,42
ve	nad 8	5,51	ve 17	ke	1,59

Vzorec pro výpočet maximální výměry:

$$va \times ka + vb \times kb + vc \times kc + vd \times kd + ve \times ke = ph$$

Vysvětlivky k symbolům vzorce výpočtu maximální výměry:

va, vb, vc, vd, ve – maximální výměra půdy v jednotlivých kategoriích podle sloupce 3,

ka, kb, kc, kd, ke – přepočtové koeficienty podle sloupce 4,

ph – přepočtená hodnota (maximální výměra).

* Vyhláška č. 215/1995 Sb., kterou se stanoví seznam katastrálních území s přiřazenými průměrnými cenami zemědělských pozemků, ve znění vyhlášky č. 282/1996 Sb., vyhlášky č. 285/1997 Sb., vyhlášky č. 262/1998 Sb. a vyhlášky č. 298/1999 Sb.

** Průměrné výnosy jsou stanoveny podle podkladů o skutečných výnosech obilovin za období 1995 – 1999.

*** Výměra je stanovena na základě kritéria maximální produkce 92 t obilovin při sklizni, které vychází z čl. 14 (3) nařízení Rady Evropských společenství č. 2100/94 z 27. 7. 1994 a nařízení Komise Evropských společenství č. 1768/95 z 24. 7. 1995.

**** Pokud je cena orné půdy, na které malý pěstitel podniká, ve více kategoriích, platí, že výměra půdy v každé kategorii podle sloupce 1 se vynásobí přepočtovým koeficientem. Jednotlivé násobky se sečtou, a pokud je celkový součet výměry orné půdy menší než 27 ha, je splněna podmínka maximální výměry orné půdy, na které podniká malý pěstitel.